

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto din 40.—, za pol leta din 20.—, za četrt leta din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvu: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščenice in upokojence

K prazniku zedinjenja

Pred dva in dvajsetimi leti, dne 1. decembra 1918, je bila s slovesnim državnopravnim dejanjem izvršena ustanovitev naše države. Tisti dan je bila utemeljena država Srbov, Hrvatov in Slovencev, s katero so se uresničile stoletne sanje Jugoslovancev o združitvi in lastni svobodni državi. Zlasti Slovenci smo se zavedali z vsem srcem in se še zavedamo pomena tega dogodka, saj smo po tisoč letih prvič spet svobodno zadihali.

Vsako leto smo praznovali dan Zedinjenja, včasih bolj iskreno, včasih bolj oficijozno. Prevarano upanje, neizpolnjena pričakovanja, razočaranost nad krutostjo vsakdanjosti, vse to je mnogokrat za trenutek zameglilo nekaterim oči, da zaradi teh malenkosti, zaradi nevspešnih izrodov dnevnice politike niso več videli velikega cilja.

Petnajst mescev divja že vojna vihra nad Evropo in zajema zmerom večje kroge. Dolga vrsta držav je zapletena v vojno, pa še nove postajajo plen tega nenasitnega polipa. V zadnjem letu smo videli silne in pretresljive tragedije: velike države so se v nekaj dneh zrušile v nič, prostrane pokrajine so kar zalite s krvjo, povsod uničevanje, razvaline, smrt.

Modremu vodstvu državne politike se moramo zahvaliti, da je naša država ostala še izven vojne, ki divja že tik ob naših mejah. Medtem ko vse okoli nas občutijo strahotne posledice velikega svetovnega pokolja, živimo pri nas v domala normalnih razmerah. Šele zdaj moremo videti, kako varen in topel dom nam daje država, kako nam varuje življenje, imetek in svobodo. — Zdaj moremo šele do dobra spoznati pomen in vrednost močne lastne države.

Res je, da bi imeli marsikaj potožiti, da naša domovina ni v vsem urejena tako idealno, kakor so sanjali in kakor si to žele najboljši rodoljubi, temveč da je minulih 22 let rodilo marsikatero zlo, čigar posledice so še danes vidne. Zlasti mi državni uslužbenci in upokojenci, ki se moramo prav v teh časih doslovno boriti za svoje življenje, bi imeli povoda za marsikatero pritožbo. Toda če se ozremo naokoli in v pogledamo, kako je drugje, bomo videli, da ni nič bolje, temveč mnogo, mnogo slabše. Tudi naši stanovski tovariši drugod po svetu preživljajo hude čase, ponekod naravnost najhujše. Pomislimo le, koliko milijonov ljudi je danes v Evropi brez doma, pregnanih z rodnih tal in koliko stotisočev raztrganih družin; koliko domov je bi-

lo razdejanih, koliko ljudi osirotelih, ki so še včeraj živeli v izobilju in blaginji, danes se pa potikajo kot brezdomni begunci brez strehe in zavetja po svetu. Kje so širom Evrope stotisoči uradnikov in drugih javnih uslužbencev in upokojencev, ki so do nedavno v redu prejeli vsak mesec sredstva za življenje, morda celo za boljše življenje, kakor je naše — kje so danes, kdo jim zdaj daje plačo, pokojnino?

Če si prav živo predočimo vse to, se moramo šteti srečne, da je naša usoda vsaj taka, kakršna je. Usodi moramo biti hvaležni, da lahko živimo v miru — kakor otok blaženih sredi viharnega morja —, da še živimo na svojem domu, da si revno, čeprav si moramo pritrgovati in omejevati se prav v vsem, da pa vsaj vemo, da nam država daje gotovost obstanka in da nam varuje največjo človeško dobro — svobodo. V svobodnem domu si je mogoče vsak čas urediti življenje po svoji volji in po lastnih potrebah, brez prostosti pa so narodi in posamezniki samo še predmet trgovanja in igrača drugim.

Za to svobodo gre, Z njo je zvezana usoda in blaginja vsega naroda, vseh nas Slovencev zlasti, posebej pa tudi nas javnih uslužbencev in upokojencev. Toda stoletja nas uče, da mora biti vsak narod vreden svobode in da jo doseže in si jo ohrani samo tisti, ki je pripravljen zanjo žrtvovati tudi najdražje, celo življenje. Brez žrtev ni trajne, ne resnične prostosti.

Državni uslužbenci in upokojenci smo vidni izvrševalci državne uprave, nosilci njene izvršne moči in predstavniki organiziranega naroda. Če je kdo, potem smo mi dolžni, da se zavedamo važnosti in vrednosti svoje države in da to svoje spoznanje tudi vselej in povsod pogumno izpričujemo. Tudi zagrenjenost zaradi neurejenega gmotnega položaja nam ne sme zamegliti oči, nas ne sme odvrniti z edino prave poti, ki nam veleva, da bodimo vsem državljanom vzgled domoljubja, neustrašenosti in požrtvovalnosti za skupnost. Za vse poštene in svobodoljubne Slovence, Hrvatine in Srbe ostane navzlic vsem motečim in bolečim enodnevnim pojavom, zmotam in zablodam, pa če so še boljnevšečne, poglavitna zapoved: **trdna, neločljiva povezanost v eno nerazdružljivo državo. Samo v tej in samo z njo nam je varovan obstanek.**

Živela Jugoslavija!

Zvišanje doklad upokojencem

Ko je letos marca izšla uredba, ki je prinesla državnim upokojencem dolgo pričakovano zvišanje doklad, je bil velik del upokojencev — zlasti premmogi staroupokojenci — hudo razočaran. Zvišanja namreč niso bili deležni vsi upokojenci, predvsem noben staroupokojeni uradnik, ki ni imel vsaj neke precej visoke pokojnine, tudi niso prejeli zvišanja staroupokojeni služitelji in mnogi zvaniki ter njihove družine. Tudi niso bile s to uredbo načeloma izenačene doklade staroupokojencev z novimi upokojenci, kar bi se bilo moralo zgoditi.

Zato ni čuda, da so se upokojenci in vsa njihova društva močno trudili, da dosežejo spremembe teh določil, tako da bi vsaj staroupokojenci vseh kategorij prejeli višje osebne doklade. To se je končno tudi zgodilo z uredbo o spremembah zakonskih predpisov, ki se tičejo prejemkov drž. upokojencev, ki je izšla v Službenih novinah dne 25. nov. t. l., št. 272-XCIV.

Ta uredba M. s. št. 1534 z dne 22. novembra 1940 je v glavnem zadovoljila vsaj staroupokojence, da si seveda še zmerom ne predstavlja zadostnega ekvivalenta za ogromno povišane izdatke spričo silne draginje. Ker je pa hkrati bila priznana vsem upokojencem tudi izredna doklada, ki so jo aktivni uslužbenci prejeli s 1. septembrom, se je vendarle vsem upokojencem le nekoliko izboljšalo gmotno stanje.

V podrobnostih spreminja nova uredba predpise, kolikor se tičejo osebnih doklad staroupokojencev in njihovih družin, v nadaljnjem pa spopolnjuje ozir. spreminja posebne predpise, ki veljajo za železniško osebje, vsebuje pa še izpopolnitev določila o prevedbi častniških pokojnin.

A. Osebne doklade

Po novih predpisih pripadajo staroupokojencem, ki nimajo popolnih službenih let ozir. prejemkov, odslej osebne doklade po spremenjeni tabeli

čl. 2. Ta je imela doslej sedem razpredelkov, zdaj jih ima samo pet. To zaradi tega, ker je odpravljeno razlikovanje upokojencev po šolski izobrazbi. Odslej imajo enako doklado vsi, ne glede na to, ali imajo fakultetsko izobrazbo ali ne. Tudi je znižana početna stopnja, od katere že prejmejo upokojenci višjo doklado, je pa sploh več stopenj z manjšimi razlikami.

I. Staroupokojenci

z nepopolno službeno dobo

Le-ti prejmejo, oziraje se na število njihovih službenih let in višino letne pokojnine (v kronah ali dinarjih) po draginjskih razredih:

1. Upokojenci z največ 20 leti službe

dinarjev				
od 1500	do 1499	980	850	800
od 2000	do 1999	1100	950	850
od 3000	do 2999	1300	1100	1000
od 4500	do 4499	1500	1300	1100
od 6000	navzgor	1700	1500	1300

2. Upokojenci z 20 do 30 leti službe

dinarjev				
od 1500	do 1499	1300	1150	1000
od 3000	do 2999	1600	1400	1200
od 4500	do 4499	1900	1700	1500
od 6000	do 5999	2300	2000	1800
od 7000	navzgor	2500	2200	1950

3. Upokojenci s 30 do 35 leti službe, toda brez popolne pokojnine

dinarjev				
od 1500	do 1499	1500	1300	1100
od 3000	do 2999	1700	1500	1300
od 4500	do 4499	1950	1730	1540
od 6000	do 5999	2350	2030	1840
od 7000	do 6999	2550	2230	2040
od 9000	do 8999	2650	2330	2140
od 9000	navzgor	2750	2430	2240

4. Zvaniki in njim podobni

dinarjev			
do 30 let	750	700	650
s 30 leti in več, a brez popolne pokojnine	850	800	750

5. Služitelji in njim podobni

dinarjev			
do 30 let	700	600	550
nad 30 let službe, a brez popolne pokojnine	800	700	650

II. Staroupokojenci s popolno službeno dobo

Po številu priznanih službenih let in višini letne pokojnine (v kronah ali dinarjih) prejmejo po draginjskih razredih:

1. Uradniki

z mesečnimi prejemki:				
dinarjev				
od 1500	do 1499	1700	1500	1300
od 3000	do 2999	1800	1600	1370
od 4500	do 4499	2000	1760	1530
od 6000	do 5999	2400	2100	1830
od 7000	do 6999	2600	2300	1980
od 9000	do 8999	2800	2470	2140
od 9000	navzgor	3000	2640	2300

2. Zvaniki

din 970,—	din 850,—	din 800,—
-----------	-----------	-----------

3. Služitelji

din 850,—	din 800,—	din 750,—
-----------	-----------	-----------

B. Rodbinske doklade

Rodbinskim staroupokojencem pripadajo osebne doklade po višini pokojnine v kronah ali dinarjih in po krajevnem razredu:

1. Družine uradnikov

z mesečno rodbinsko pokojnino:

dinarjev				
do 1199	980	850	800	
od 1200	do 1999	1100	950	850
od 2000	do 2499	1320	1100	950
od 2500	do 3499	1500	1300	1100
od 3500	do 3999	1700	1500	1300
od 4000	do 4999	1900	1700	1500
od 5000	navzgor	2000	1760	1530

2. Družine zvanikov

din 750,—	din 700,—	din 650,—
-----------	-----------	-----------

3. Družine služiteljev

din 700,—	din 600,—	din 550,—
-----------	-----------	-----------

V nadaljnjem so še določbe o osebnih dokladah staroupokojenih poduradnikov drž. prometnih ustanov. Pri tem določa uredba, da odločuje upokojitveni dekret o tem, kdo se ima smatrati za takega poduradnika. Če tega v dekretu ni, navaja uredba posebne funkcije, ki se smatrajo kot funkcije železniških poduradnikov.

Nova je tudi določba, da morajo družine umrlih častnikov naknadno vplačati prispevke za uradniški pokojninski sklad, če so častniki umrli po 31. marcu 1931, in sicer do dne smrti.

Nove doklade pripadajo od 1. decembra t. l. dalje.

Z uredbo z dne 22. novembra 1940, M. s. št. 1533, ki je izšla hkrati s prej obravnavano, so bile vsem državnim upokojencem priznane tudi izredne doklade. Kot upokojenci se smatrajo vse tiste osebe, ki se jim izplačujejo redne doklade po uredbi št. 7750/I z dne 15. marca 1940, dalje pa tudi upokojenci direktorije rečne plovbe in državnega posestva Belje, ter vsi tisti, ki prejmejo od države podporo, pomoči, provizije, rente, miloščine, milostne oskrbine in narodna priznanja, toda vsi le-ti **samo tedaj, če imajo tudi pravico do draginjskih doklad k svojim prejemkom.**

Izredne doklade se določajo po višini kosmatih mesečnih prejemkov, v katere se pa ne vračuna rodbinska doklada. Znašajo te doklade pri mesečnih prejemkih in v draginjskih razredih:

dinarjev			
do vseh 1000	160	120	80
od 1101	do 1600	140	100
od 1601	do 2000	120	80
od 2001	do 2600	100	70

Pripadajo pa te izredne doklade od 1. decembra t. l. dalje.

Čeprav so, kakor je iz prednjih razpredelnic videti, poviški doklad razmeroma nizki, in še zdavnaj ne zadoščajo za tako hudo naraslo draginjo, so staroupokojenci vendar z obema uredbama dosegli vsaj kolikor toliko neko izenačenje med različnimi kategorijami. Nujno bi bilo seveda, da se enako tako upokojenim kakor tudi aktivnim drž. uslužbencem čimprej prizna temeljito in res izdatno zvišanje prejemkov v kakršni koli obliki. Trenutno bi bila najbolj potrebna in umestna res zadostna enkratna zimska pomoč, ki bi omogočila gmotno najšibkejšim, da si preskrbe za zimo vsaj najpotrebnejše.

Učiteljske zadeve

Ker julija letos zaradi prepovedi zborovanj in shodov ni bilo mogoče sklicati zborovanja, se je šele dne 18. oktobra vršil v Ljubljani občni zbor dravske sekcije Jugoslovanskega učiteljskega združenja. Zborovanje je bilo na res dostojni višini in je pokazalo mnogo resnosti in smisla za stanovsko delo. Že polnoštevilna udeležba sama je bila dokaz, da se stanovska miselnost krepi in da je zavednost članstva zmerom močnejša. V naslednjem bomo na kratko podali vsaj be-

žen oris poglavitnega dela zborovanja. Občnega zbora so se udeležili predsedniki 34 okrajnih učiteljskih društev, torej vseh. Navzočih je bilo še 23 delegatov, 13 članov odbora sekcije, tako da je bilo zborovanje zares lepo obiskano. Predsednik sekcije g. Metod Kumelj je odprl zborovanje brez običajnega načelnega nagovora. Zborovanja sta se udeležila tudi predsednik in podpredsednik JUU, gg. Ivan Dimnik in Todor Dimitrijevič. Zborovalci

so oba lepo pozdravili. Vsi predlogi društev in tajniško poročilo so bili nato razdeljeni odsekom v preučevanje. Izvolili so devet odsekov, ki so zbrano gradivo preučili in stavili predloge plenumu, ki se je spet sestel šele zvečer ob sedmih, ko so vsi odseki delo dokončali.

Predlogi gospodarskega odseka so se tikali odobritve obračuna in absolutorija upravi, ustanovitve društvenega sosveta v Ljubljani ozir. Mariboru in obračuna ozir. proračuna Mladinske matice. Zborovalci so vse sklepe sprejeli, med drugimi tudi sklep, da se zavrne predlog za znižanje članarine, za omejitev izhajanja »Učiteljskega tovariša« in za splošno skrčenje vseh izdatkov.

Odsek za organizacijo in stanovsko politiko je stavil med drugim tudi predlog, naj skupščina zahteva, da prevzema JUU iniciativo za skupno delovanje JUU in Zveze hrvatskih učiteljskih društev. Skupščina naj odobri postopek sekcije, ki je ohranila skupnost v ljubljanskem akcijskem odboru organizacij drž. nameščencev in se izreče za avtonomnost odbora, dokler se v Beogradu ne najde vnovič možnost sodelovanja. Odpravijo naj se zakonske določbe, ki prepovedujejo ustanovitev zastopstva vseh organizacij drž. nameščencev. Izdela naj se tudi čimprej idejni načrt za slovensko šolo. V organizaciji naj se spremene pravila in združenje preuredi. Članske vrste naj se očistijo, podpira naj se organizacijski tisk in prirede tečaj za organizacijske delavce. Učiteljstvo zahteva stalnost, ureditev in popravilo premestitev, upokojitve, napredovanj in odpuštov. Zvišajo naj se prejemki, izenačijo plače omoženih uslužbenk, odpre naj se za učiteljstvo peta položajna skupina, učiteljicam ročnih del in šolskim upraviteljem je urediti položaj. — Predloge je plenum sprejel.

Odseki za stanovski, mladinski in vzgojeslovni tisk, za učiteljski pevski zbor so stavili razne predloge za izboljšanje lastnega tiska. Tako naj ostane neznižana naročnina za redne izdaje »Mladinske matice«, ker bi znižanje škodilo kakovosti. Odklonil se je predlog, naj se opusti prispevek za učiteljski pevski zbor, ker je le-ta važen činitelj v kulturnem udejstvovanju slovenskega učiteljstva, čigar sloves je

ponovno že ponesel preko naših meja. Da bo mogel uspešneje opravljati svoj nalogo, se mu dovoli poseben prispevek, ker bo letos proslavil tudi petnajstletnico ustanovitve. Sprejeti so bili tudi razni važni sklepi odsekov za učiteljsko gibanje in izvensolsko delo, za strokovne in gospodinske nadaljevalne šole in za obmejno šolstvo. Odsek učiteljic je predlagal, naj se otroci učiteljev oproste šolnine na vseh državnih šolah. Pouk na učiteljskih naj v prihodnje nudi zlasti učiteljicam več praktičnega znanja. Pri sprejemu na učiteljska naj se v enaki meri sprejemajo tudi ženske, isto naj velja tudi za razpise upraviteljskih mest na mešanih šolah. Uveljavi naj se spet predpis, ki dovoljuje učiteljicam z več kot tremi otroki po dvajsetih služb. letih pravico do upokojitve na prošnjo. Zvišajo naj se honorarji za poučevanje na strokovnih nadaljevalnih šolah, kjer naj poučujejo prvenstveno učiteljice ljudskih šol, če ni drugih, tudi iz sosednjih šolskih okolišev.

Stanovski odsek je sprejel več sklepov, izmed katerih navajamo samo nekatere: zvišanje prejemkov po indeksu; II. in III. draginjski razred naj se odpravi; omoženim uslužbenkam gredo polni prejemki; za žene naj se prizna rodbinska doklada; prizna naj se polovična vožnja tudi na avtobusih v državnem obratovanju.

Učiteljstvu naj se omogoči avtomatsko napredovanje v V. skupino; za odslužitve kadrškega roka naj se dá brezplačen dopust; ocena naj se glasi: »sposoben« in »nesposoben«; šolskim slugam naj se uredi položaj; pokojnina naj se prizna tudi staršem državnih uslužbenecv in naj sekcija stavi zadeven predlog za finančni zakon; vzakoni naj se doklada šolskim upraviteljem; stalnost v službi in na službenem mestu ter razpisovanje vseh prostih mest; učiteljstvu naj se dovoli enkratna brezplačna vožnja; v obmejnih in narodno mešanih krajih naj dobe gmotno in moralno oporo.

Zborovalci so odobrili vse predloge odsekov in s tem odobrili delo odbora v minulem poslovnem letu. Absolutorij upravnemu odboru je bil soglasno sprejet, s čemer so zborovalci izrazili priznanje uspešnemu delovanju društvenega vodstva.

Sit lačnemu ne verjame

Pod tem naslovom je prinesla somborska »Naša reč« naslednji članek kot mnenje oziroma izjavo ondotnega združenja upokojencev za donavsko banovino. Ker je sestavek zanimiv, ga objavljamo v prevodu:

»Najnovejša uredba o priznanju izredne doklade ne bo niti malo mogla zares popraviti težkega položaja aktivnim državnim uslužbenecem, pa čeprav je bila še boljše mišljena. To ali pa katero koli povišanje bo samo šlo skozi roke državnih uslužbenecv, dejansko bo pa odšlo v žep spekulantom. Dokaz

temu je zmerom brezobzirnejše tekmovanje za zvišanje cen in to ravno najpotrebnejših predmetov vsakdanje potrebnosti, kakor so kruh, mast, mlečni izdelki itd. Vzrok za take pojave je v tem, ker vse do danes niso bili izdani še nobeni uspešni ukrepi zoper spekulante.

Ta izredna doklada po 120 do 150 din, ki je bila priznana aktivnim uslužbenecem, je zares samo kapljica vode v morje, pa niti te niso dali nam upokojencem. Nikakor ne moremo razumeti odločujočih, da so aktivne uradnike in

upokojence prepustili njihovi mračni usodi, spekulantom na milost in nemilost. Če nam mislijo pomagati, bi nam odločujoči morali nujno dovoliti takojšnjo podporo za zimo v večji, znatnejši vsoti, s katero bi si uslužbenci in upokojenci mogli po današnjih cenah nabaviti vse, kar jim je potrebno za zimo. Z mesečnim poviškom po 120 din nam ni mnogo pomagano. Danes nam dajejo ta povišek, jutri je pa že vse dražje. Državi, banovini, mestnim

občinam itd. je tako rekoč vseeno, ali nam dajo ta povišek v več obrokih ali pa naenkrat, nam bi pa takó — če bi nam ga dali naenkrat v skupnem znesku — bilo mnogo bolj pomagano.

Odbor našega društva je to mnenje sporočil odboru poslevoedečega upokojenškega društva v Zagrebu, kakor tudi drugim bratskim banovinskim društvom, in predlagal, naj pri odločujočih kar najprej zahtevajo to nujno podporo za zimo.«

O rodbinski dokladi

Nek upokojenec je za svojo hčerko, ki je bila spravljen v nekem dobrodelnem zavodu, prejel rodbinsko doklado. Za otroka je upokojenec plačeval zavodu po 140 din na mesec, ostanek do običajne vzdrževalnine 350 din je pa z ozirom na upokojenčevo revščino plačevala zavodu občinska uprava.

Ko je finančna uprava po neki denunciaciji (kakor se to navadno dogaja) izvedela za to, da je upokojenčeva hčerka v tem dobrodelnem zavodu, je upokojencu ustavila izplačevanje doklade za otroka in mu predpisala vrnitev nepravilno prejetih zneskov, češ da je smatrati, da prejema oče za hčerko več kot 150 din na mesec podpore — s tem, da občina doplačuje k oskrbovalnini 210 din na mesec. V takem primeru pa rodbinska doklada za otroka ne pripada.

Proti tej odločbi je upokojenec vložil pritožbo na finančno ministrstvo, ki je pritožbi ugodilo in razveljavilo prvotni odlok nižje instance. Utemeljilo je svojo odločbo takole:

»Člen 20., točka č) uredbe o dokladah upokojencev št. 37.600/I-35 se glasi: »Rodbinska doklada za otroka ne

pripada, če prejema otrok od domače ali tuje ustanove podporo, štipendijo ali drugo pomoč, ki presega 150 din na mesec.«

Iz prednjega izvira, da se navedeni predpis v konkretnem primeru ne more uporabiti, ker se isti nanaša na sprejemanje podpore, štipendije ali druge pomoči, tod pa tega ni, ker pritožnikov otrok ne prejema nobene podpore, niti štipendije, niti druge pomoči, temveč uživa samo popust pri plačilu s tem, da plača zavodu nižji znesek za vzdrževanje. V stvari gre za primer iz člena 8., točka c), vendar se iz predmeta dá ugotoviti, da se pritožnikov otrok ne vzdržuje brezplačno, temveč da plačuje po 140 din na mesec, zavoljo česar pritožnik tudi po navedenem členu 8., točka c) uredbe št. 37.600/I-35 ne izgubi pravice do prejemanja doklade.«

To določilo točke c) člena 20. uredbe pa pravi, da rodbinska doklada »za otroka ne pripada, če otrok uživa brezplačno vzdrževanje v kakem dobrodelnem ali vzgojnem zavodu«. Ker oče plačuje zanjo vzdrževalnino, dasi nižjo, kakor je običajna, mu za hčerko doklada po ministrski odločbi torej le gre.

Doklade upokojencev v inozemstvu

O tem vprašanju je naš list že pred leti ponovno in obširno pisal, zlasti tedaj, ko je zaradi naknadno sprejmenega tolmačenja zadevnih predpisov bilo mnogim upokojencem, živčim v inozemstvu, predpisano povračilo prevžitka in znižana osebna doklada. Tedaj smo tudi ponovno objavili razne odločbe finančnega ministrstva, s katerimi so bile upokojencem izven države zavrjene prošnje za priznanje osebne doklade po I. draginjskem razredu, pa tudi zavrnitev zadevnih pritožb.

Danes objavljamo odločbo finančnega ministrstva iz zadnjega časa, s katero se je neki stranki priznala doklada po I. draginjskem razredu skladno z zakonskimi predpisi, toda v nasprotju s prejšnjo dolgotrajno prakso.

Neki rodbinski upokojenki, ki stalno živi na Dunaju, je finančna direkcija zavrnila prošnjo, naj se ji prizna pravica do osebne doklade po I. krajevnem razredu. Vdova je proti tej negativni odločbi vložila pritožbo na finančno ministrstvo, ki je pritožbi

ugodilo in razveljavilo izpodbijano odločbo.

Ministrska odločba z dne 29. avg. 1940, št. 19.188/I je utemeljena takole: »S pobijano odločbo je zavrjena zahteva prošilke za priznanje pravice do osebne doklade po I. krajevnem draginjskem razredu z utemeljitvijo, da je bila njenemu možu, od katerega izvaja pokojnino, ta pravica odklonjena s pravomočno odločbo št. 4478/I z dne 14. novembra 1934.

Toda po predpisu točke 4. pojasnila finančnega ministrstva o izplačevanju draginjskih doklad upokojencem, živčim v inozemstvu, št. 33.511/I z dne 23. okt. 1930, gre upokojencem, ki so ob času zedinjenja imeli stalno stanovanje v inozemstvu in na ozemlju naše kraljevine niso nikdar živeli — osebna doklada po draginjskem razredu, v katerem je pred 1. aprilom 1930 bilo mesto kot sedež oblasti, na čigar blagajni so se izplačevali njihovi pokojninski prejemki. Ker je bila Ljubljana uvrščena v I. draginjski razred dne 12. februarja 1930, št. 1747, razpis

A. Birabeau:

„Halo si ti?“

Claude je stopil na pošto malce razburjen. Povedati je treba, da namerava Claude telefonirati neki gospodični Josssetti: »Dober dan. Jaz sem, Claude Touzin. Lahko pridem k vam malo pokramljat?« Povedati je treba tudi, da »kramljati« pomeni v njegovih mislih nekaj drugega. Povedati je treba tudi še, da je Claude to pot prvič tako daleč, da bi pokramljal takole s kakšno drugo kakor s svojo ženo. Razumeli boste, da je zardel, ko je zahteval številko. Toda: zasedeno! Tako bo vsaj dovolj časa, da mu srce prične spet pravilno utripati.

Zmeden je, srečen, preplašen. Huda stvar je biti nezvest, vsaj prvič. Ogleduje ljudi, ne da bi jih videl. Nenadoma vendar kar poskoči, kakor da ga je nekdo poklical po imenu. Nihče ga ne kliče po imenu, toda čisto tako je: nekdo zahteva njegovo telefonsko številko. Pač, mlad mož, naslonjen ob linico telefonistke ponavlja: »Auteuil 99-60.«

Claude je že na tem, da bi dejal: »Saj vam res ni treba telefonirati k meni. Tukaj sem«, toda ta trenutek se mladenič obrne in Claude ne reče nič. Mladega moža ne pozna. Misli, da gre za kako daljno poznanstvo. Nikakor ne: prav gotovo ve, da še nikoli ni videl tega mladega moža. No, saj nima poklica, da bi ga tuji nadlegovali in ta mladi mož hoče telefo-

nirati njemu? Čudno... Tem bolj, ker mu je ta mladi mož, kar iznenada, močno zopr. Prav postaven korenjak je, skrbno, celo izbrano oblečen, ima pa jasen glas. Ne vem, kateri občutek zadrege ovira Claudeja, da ne reče mlademu možu: »Številka, ki ste jo poklicali, je moja. Kaj bi mi pa radi sporočili?« Ali prav za prav, pač vem, kateri občutek: Claude se je ta trenutek spomnil, da je on sam prišel na to pošto, da se dogovori za nedovoljen sestanek... In tako ne reče nič.

»Auteuil 99-60? Ostanite pri telefonu. — Celica številka 2!«

Vrata celice se niso še zaprla, ko se je Claude že pritisnil obnja. Vse bo izvedel. In res prav precej vse izve. Mladi mož, tam onstran vrat, zakliče: »Halo! Si ti?« Dovolj je. Ti, to je ona, Luiza. Claudeju ne bi bilo treba slišati nič več. Niti ne poslušaj več. Toda na vseh poštab se tako dobro sliši vse, kar govore v telefonskih celicah! Skratka, natančno tole.

»Da, da, piška moja... Pred sedmim ga torej ne bo domov?... Prav prav, časa bo še preveč... Nič se nama ne bo mudilo... (tu se je zaslišal smeh)... Vzel si bom taksi, takoj pridem... Samo za trenutek, dragica...«

Mladi mož zapusti celico z nasmehom na ustnih. Mirno plača. In celo pogleda Claudeja, še zmerom smehljaje se, ne da bi slutil, da je to mož številke »Auteuil 99-60.«

Če ga Claude ni popadel za goltanec, je vzrok ta, da je bil sprva ves zmešan.

Jeza ne pride kar naenkrat, temveč kasneje, polagoma. In ne samo jeza, temveč prava zmešnjava občutkov:

»Ta malopridnica! Kako sijajno je prikrižala svojo igro!... Kar vidim, kako je bilo pravkar: Lina mi je pomagala obleči svršnik, jaz sem ji pa dejal: 'Pred sedmim me ne bo domov.' Ona mi je pa odvrnila: 'Grem malo pogledat po trgovinah.' Malopridnica!... In jaz, ki me je pekla vest, da jo hočem prevariti!... Kje je neki spoznala tega fantalina?... Saj sva vendar še tako malo časa poročena. Sicer sem pa jaz vzvišen nad takimi stvarmi...«

Odide za mladim možem. Poštarica zaman kriči za njim: »Ej, gospod! Zdaj imate vašo zvezo s Passyjem!...« V uho naj ga piše Passy, zdaj! Z avtom drvi za onim, zasleduje ljubimca in vsakovrstne misli se mu preganjajo po možganih. Vse divji je, trpi, negotovost ga muči, ljubosumen je.

»Koncu koncev, bolje je tako. Položaj je razjasnjen, vsaj to. Nič drugega nisem pogršel v svojem zakonu, kakor prav jasnosti. Saj se nisem oženil iz ljubezni, niti zaradi denarja, vzela sva se iz obojestranske simpatije. Nikdar ji nisem nič strastno prisegal, sram me je pa le bilo zapustiti jo! Preneumen položaj! Ta nekakšna nejasna mirnost, ki mi ni dala nikoli pravega zadoščenja, bo vsaj minila. Tem bolje! Zdajle jo priščipnem, da ji bom mogel reči: 'Le kar naprej, kakor te je volja. Samo vsakdo na svojo plat, kajne?' Ah, kakšna sreča, da je ne ljubim! Vse je v redu.«

Morda pa le ni vse tako v redu, kakor pravi, zakaj mučno ga presune ko vidi, da se taksi z mladim možem ustavi naravnost pred njegovo hišo.

»Torej je le res«, zamrmra.

Ubožec, dvomil je. Nekaj trenutkov ostane še v vozu, »da ju prav gotovo preseneti«, morebiti tudi zato, ker se mu noče sibe. In teh nekaj minut zadostuje, da končno le razume, da je zelo nesrečen. Ponovi si še enkrat: »Ah, kakšna sreča, da je ne ljubim!«, toda sliši se skoraj kakor da se je vprašal: »Presneto, pa je menda vendarle ne ljubim!«

Popade ga divja jeza in že stopa po stopnicah, ne, kar preskakuje jih. Le narahlo ključ v ključavnico! Malce počaka, kar duši ga. Ah, tam notri je slišati pritažen šepet... Tam notri, to je spalnica.

Ima še kaj časa za premislek? Že drži revolver v desnici. Kar srečen je, da žene ne ljubi! Kaj naj bi neki storil, če bi jo ljubil? Hrupno odpre vrata in...

In... ah, kako brzo je vse to, šlo! Zagledal je mladega moža, kako se sklanja nad malo pisalno mizo. Vsi predali so odprti, povsod leže papirji. Zraven njega stoji Liza, sobarica; ko sta začula njum odpirajočih se vrat, sta skočila pokoncu, nato hop! pobegnila skozi budoar... Preden si je Claude opomogel od presenečenja, se je slišalo, kako nekdo zaloputne vežna vrata. In Claude je obstal, prava podoba bedaka, z revolverjem v desnici. Mislim, da se mu je v očeh zablestelo dvojno solza...

št. 9984 z dne 1. marca 1930, in ker je pravica prosilke do pokojninskih prejemkov novo nastala pravica, ji pripada osebna doklada po I. krajevnem draginjskem razredu.»

Zato je ministristvo pobijano odločno razveljavilo. Iz prednjega utemeljevanja pa sledi, da bi tudi druge rodbinske upokojenke, živeče v inozemstvu, mogle pod istimi pogoji pridobiti osebno doklado po I. razredu, ker smatra finančno ministristvo nji-

hovo rodbinsko pokojnino kot novo nastalo, tako da tudi okolnost, da je bil svojčas njihov pokojni mož, da enako zahtevo že pravnomočno izvršen, ne more preprečiti priznanja te višje doklade.

Zato bi bilo vsem takim vdovam nujno priporočiti, naj zaprosijo za priznanje osebne doklade po I. razredu, ker imajo ob pogojih, kakor so navedeni spredaj, pravico do nje.

Zborovanje upokojencev v Ljubljani

Dne 3. novembra je bil v frančiškanski dvorani v Ljubljani redni občni zbor Banovinskega društva državnih in samoupravnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani. Prvotno je bil letošnji občni zbor sklican za dne 19. maja, toda zaradi naredb notranjega ministristva, ki je prepovedalo vse shode in zborovanja, se tedaj občni zbor ni mogel vršiti. Zato je bil sklican zdaj, že konec leta.

Banovinsko društvo državnih in samoupravnih upokojencev ima zdaj skoraj 3000 članov, navzlic temu se je zborovanja udeležilo sorazmerno le majhno število članstva, dasi je zlasti med ljubljanskimi upokojenci mnogo članov društva. Da se jih je zborovanja udeležilo le malo, je najbrž vzrok tudi ta, da se je občni zbor začel že ob pol devetih zjutraj.

Po običajnih formalnostih je društveni predsednik, g. dr. Ivan Vrtačnik omenil, da je umrl od zadnjega zborovanja poleg mnogih drugih članov tudi dolgoletni predsednik društva in zaslužni organizator državnega uslužbenstva, aktivnega kakor tudi upokojenega, Makso Lilleg. Njegov spomin so zborovalci počastili na primeren način, enako so se spomnili vseh umrlih članov. S častnim priznanjem so se pa odločili tudi svojemu delavnemu bivšemu odborniku in članu, upokojenemu poštnemu ravnatelju, g. Ivanu Vidmarju, ki je poleti obhajal devetdesetletnico rojstva.

Tajniško poročilo je bilo objavljeno že v društvnem glasilu pred nameranim občnim zborom. Tajnik g. Anton Spendé je poročal o delovanju društva od zadnjega zborovanja in zlasti naglašal prizadevanje odbora, da bi se uredba o izrednih dokladah razširila tudi na državne upokojence. Odposlanstvo, ki je odpotovalo v Beograd in izročilo odločujočim krogom zadevne spomence, je prejelo sicer zagotovila, da se bo uredba popravila in da se odpravi neutemeljeno zastavljanje upokojencev, vendar se doslej to še ni zgodilo. Društvo je svojo pozornost obračalo tudi na razne druge že stare upokojenske zahteve, tako tudi na splošno

željo, naj bi se upokojencem dovolilo brez žigosanja uporabljati legitimacije na železnicah do 40 km. Tudi glede tega je društvo dobilo ugodna zagotovila, ki se pa še niso izpolnila. Glede uvrstitve širše ljubljanske okolice v I. draginjski razred je društvo posredovalo pri izplačilnih oblastvih, doseglo pa ni drugega kakor, da je prejelo obvestilo, po katerem ni mogoče izvršiti te želje, dokler finančno in prometno ministristvo ne izdasta potrebnih nalogov. Uvrstitev ljubljanske okolice v širši stavbni okoliš mesta Ljubljane je vezana na pravnomočen sklep mestnega občinskega odbora v Ljubljani oziroma na formalno izjavo istega, da ti kraji res predstavljajo širši izvenmestni stavbni okoliš. To se pa doslej še ni zgodilo in se je bati torej, da z uvrstitvijo širše ljubljanske okolice v I. razred ne bo nič, dokler ljubljanski občinski odbor tega sklepa ne sprejme. (Zakaj tega doslej ni storil, nam ni znano in tudi ne razumljivo; op. ur.)

Zaradi silnega naraščanja draginje postaja gmotni položaj upokojencev naravnost neznošen. Vsi, zlasti pa oni z nižjimi pokojninami, se nahajajo že na robu gospodarskega propada.

Zato je tudi ljubljansko društvo v zvezi z drugimi organizacijami upokojencev storilo vse, da bi izposlovalo od vlade takojšnje zvišanje pokojninskih prejemkov ali pa vsaj enkratno takojšnjo izdatno podporo za zimo.

Blagajniško poročilo je podal upokojeni pis. ravnatelj g. Ivan Abram. Društvo je imelo nad 112.000 din dohodkov, izdatkov pa preko 85.000 din, čisti preostanek znaša torej približno 27.000 din. S tem se je društveno premoženje, všteti inventar, zvišalo na približno 120.000 din. Pri tem pa ni vračunano premoženje posmrtninskega sklada, o katerem je podal poslovno poročilo poslovodja, upokojeni kapetan g. Josip Rosina.

Po absolutoriju in zahvali upravnemu in nadzornemu odboru so zborovalci z vzklikom izvolili nov odbor. Izvoljeni so bili: za predsednika dosedanji dolgoletni predsednik g. dr. Ivan Vrtačnik, za odbornike pa gg. pis. ravnatelj Ivan Abram, žel. insp. Albin Adlešič, davčni insp. Joža Bekš, pis. ravnatelj Anton Jagodic, poštna uradnica Karla Modičeva, viš. zdrav. svetnik dr. Milan Papež, kapetan Josip Rosina, ravn. zemlj. knjige Anton Spendé, prosv. insp. Josip Wester, orožn. nar.-vodnik Ivan Šercer in šol. uprav. Matej Zgajnar, vsi v Ljubljani. Iz Maribora je v odboru nadučitelj Anton Ogorelec, iz Kamnika pa vladni svetnik dr. Franc Vidic. — Za namestnike so bili izvoljeni gg. Vladimir Abram, viš. pis. ravnatelj, Anton Mladič, sod. nadv., Štefan Šterk, nadstražnik, Lovro Testen, žel. insp., in Mihael Žerjal, kapetan, vsi iz Ljubljane. Iz Maribora je bil izvoljen za namestnika šol. upravitelj Josip Purkhart, za računsko preglednika sta

bila pa izvoljena fin. inspektor Franc Goritschnigg in insp. finančnega ministristva Janko Jan.

Po raznih stanovskih pojasnilih je bil uspeli občni zbor zaključen.

ZA MIKLAVŽEVO IN ZA BOŽIČ!

Novo! Pravkar izišlo! »Triglavske pravljice«, ki jih je spisal Mirko Kunčič, ilustriral akademski slikar Maksim Gaspari. — Cena vezani knjigi je 28 din. Najlepši dar za mladino, ki ga dobite v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njenih podružnicah v Celju in Mariboru.

Dvakrat na dan? — Jaz bi jo pil kar desetkrat. Seveda mora biti okusno pripravljena. Toda rečem Vam: naše ženke vedó, kako je treba kavo skuhati.

Kolinska
IZREDNO IZDATNA
KVALITETNA CIKORIJA

Vestnik

Prihodnja številka bo izšla kakor navadno 20. decembra in sicer na štirih straneh. Opozorjamo na to, da ne bo nepotrebnih reklamacij.

Opozorilo in prošnja. Leto se nagiba h koncu. Pri pregledu knjig je uprava našega lista ugotovila, da je v seznamu naročnikov še mnogo zaostankov na naročniki. Med zamudniki so tudi imena posameznih starih naročnikov, ki vselej redno plačujejo naročnino in ki so gotovo pozabili izpolniti svojo dolžnost. Prosimo jih prav vljudno, enako pa tudi zamudnike z večjimi zaostanki, naj kar najprej poravnajo svoj dolg, da bo uprava mogla s koncem leta zaključiti knjige.

Izredne doklade. Ministrski svet je pod M. s. št. 1533 z dne 22. nov. izdal uredbu o spremembi in dopolnitvi prvotne uredbe o izrednih dokladah drž. uslužbencev in upokojencev. M. s. št. 1017 z dne 26. julija 1940. S to uredbo je bila prvotna toliko spremenjena, da se je priznala izredna doklada tudi pogodbenim uradnikom in honorarnim uslužbencem s prejemki od 2601 do 3000 din na mesec, ki doslej niso imeli več pravice do izredne doklade. Določeno jim je po 150, 120 oz. 80 din na mesec. — Izpadla je pa določba, da uslužbenstvu finančne kontrole ne pripadajo izredne doklade. S tem je bilo torej upravičeni želji uradnikov in zvančnikov fin. kontrole ugodeno in so dobili kakor vsi drugi tudi oni izredno doklado. — Z isto uredbo se je priznala tudi vsem državnim upokojencem izredna osebna doklada, ki so izredno rodbinsko doklado za otroke prejeli že s prvotno uredbo. Podrobnosti o tem navajamo v poročilu o zvišanju doklad za upokojence.

Skodljivo poročanje. Že večkrat so morali državni uslužbenci in upokojenci ugotoviti, da naši dnevnikarji objavljajo o različnih važnih dogodkih, ki se tičejo našega stanu, nepopolna, pomanjkljiva ali ce-

lo napačna poročila. Tako so nedavno poročali neki listi, da so bile duhovnikom priznane osebne doklade po 3000, 2500 oz. 1500 din na mesec — medtem, ko so se zanje v resnici le uveljavile že stare določbe uredbe o dopustnem najvišjem postanskem zaslužku. To je pa nekaj bistveno drugega. — Prav tako so nekateri listi tudi pravkar objavili nove spremembe uredbe o izrednih draginjskih dokladah v taki obliki, da je ne le nepoučena javnost, temveč so tudi državni aktivni uslužbenci morali upravičeno misliti, da so jim bile doklade vnovič zvišane, medtem ko so bile dejansko samo razširjene nekatere določbe prvotne uredbe na razne kategorije aktivnih uslužbencev, ki doslej niso imeli pravice do izredne doklade. Uspeh takega poročanja nedvomno ne bo izostal: trgovci, obrtniki in kmetje so dejstvo »novega zvišanja« gotovo že vkalkulirali pri novih cenah, kar se bo nedvomno v najkrajšem času poznalo. Zato bi bilo priporočiti vsem listom, da pred objavljanjem takih neverjenih vesti oziroma pred objavljanjem istih v moteči obliki vprašajo za svet vselej kakega izvedenca za ta vprašanja, da ne bo nepotrebnega beganja in razburjanja prizadetih.

Tresle so se gore, rodila se je miš. Mnogo je bilo govorjenja, pisanja, sejanja in obetanja, kako bodo povišali že zdavnaj nezadostne dnevnicke poš. ambulancarjev. Po tolikih pretresih je sedaj izšla uredba o ambulančnih dnevnicah, ki znašajo za uradnike 60 din, za urad. pripravnike 50 din in za zvančnike in služitelje 45 din za 24 ur. Torej so pridobili uradniki po § 45/2 (bivše II. kategorije) cele štiri dinarje na dan... (»Slov. Poštar.«)

Poravnajte naročnino!

Ko se Luiza vrne — s premnogimi zavojčki seveda, — najde moža, ki jo objame, ki jo objema in ki ji ves raznežen govori:

»Ah, ljuba moja! Ljuba moja... Ta tvoja Lina je bila velika malopridnica. Sem noter je spustila ljubimca, prav čednega fantalina, ki nas je oropal...«

»Bog pomagaj, koliko?«

»Dvatisoč frankov.«

In Claude objame Luizo še enkrat, pa še enkrat in dostavi:

»Koliko več je to vredno!«

P. E. Nicodet:

Star mož in mlada žena

Sedela sta v mali kavarnici meni nasproti — star mož in mlada žena. Sta bila zakonca? Najbrže ne. Prej stric in nečakinja ali pa je bilo njuno razmerje še malce rahlejše.

Mlada žena je bila ljubka, živahna, ljubezniva, imela je posebno privlačno dražest. Tako je že od prvega trenutka priklenila nase pozornost vseh mladih gospodov v dvorani.

Seveda se je zavedala tega. Katera ženska pa naj ne bi imela tistega šestega čuta za obdajajoči jo fluid moškega občudovanja? In vendar so veljali njen smehljaj, njen živahen pogovor, spreminjajoči se izraz obraza in kretnje rok edinole staremu možu ob njeni strani. Niti za trenutek se ji oči niso pomudile tam onkraj pri sosednih mizah.

O čem sta govorila, z mojega prostora ni bilo mogoče razumeti — toda pogovarjala sta se vsa zavzeta, tako da je žena predvsem govorila, mož pa poslušal. Z zadovoljnim smehljajem na ustnicah, z malce nagnjeno belolaso glavo je poslušal njeno neutrudno pripovedovanje, jo časih zadržano nežno pogledal skozi zlato obrobljeno očala, dejal nekaj besedi in nato spet molče užival bližino tega dražestnega, svežega človeškega bitja.

Malce sta ga morala pač utrujati poslušanje in pozna ura. Tisočere gubice na obrazu so se mu zmerom bolj poglobljale, zmeraj bolj je lezel v dve gube, pogled mu je postajal motnejši, toda z ustnic mu srečni smehljaj ni izginil.

Vsi mladi možiki v mali kavarnici so pač občutili isto, kar sem tudi jaz čutil: prezir in nejevoljo, da celo neke vrste ljubosumnega sovraštva proti starcu, ki si je na tako protinaraven način prillašal to ljubko mlado ženo — hkrati pa so tudi občutili občudovanje za njo. Vsak posamezni bi bil rad zaigral vlogo viteza, ki pride na pomoč devici, ki jo straži zmaj.

Bog ve, kako je prišlo — potem ko sem ju nekaj časa zamišljeno opazoval, sem se zasačil pri tem, da se mi zdaj vsa ta stvar hoče zazdeti čisto drugačna.

Prav za prav, sem ugotovil, ni videti, da bi mlada dama vsaj nejevoljno prenašala družbo svojega spremljevalca. Ravno nasprotno: iz vsakega njenega pogleda, iz vseh njenih kretenj in besedi je nedvoumno govorilo živahno zanimanje, ki ni

odjenjalo niti za trenutek. Očitno je bilo, da nima niti najmanj poželenja, da bi jo kdo rešil iz zmajevnega ujetništva, temveč je bilo videti, da se v pogovoru z njim kar najbolj dobro in zadovoljno počuti.

So bile vmes morda gmotne koristi? Mogoče, toda komaj verjetno. Ni bilo videti, da bi bila žena taka, in preračunana, koketnost le zelo poredkoma uide očem neudeležena opazovalca.

Samo eno pojasnilo je še preostajalo. Zdelo se mi je popolnoma preprosto in naravno, čeprav bi se bil še pred kratkim živahno upiral, preden bi bil dovolil, da resno obvelja: mladi ženi se je očitno prav zares zdelo zanimiveje, pogovarjati se s starim možem, kakor pa spogledovati se z vsemi temi mladeniči naokoli!

In prav za prav — čemu neki ne?

Zdaj sem si starega moža prvikat natančneje ogledal: brez prezira, brez nejevolje, brez sovraštva. Glej no, imel je razumne plemenite poteze! Iz gub na obrazu so govorila spoznanja bogatega življenja, zavžitih slasti, prestanega gorja, storjenih zmot, priborjenih izkušenj. Njegove oči za zlatimi očali so imele globino in ozadje. Redke besede, ki jih je vpletal v pogovor s spremljevalko, so se zdele kakor pribite in skrbno izbrane — zakaj mlada žena je vsakokrat priznavaje prikimala ali pa se prijetno razveseljevo zasmejala.

In pogledi so mi pohiteli tja k drugim mizam, za katerimi so sedeli vsi ti mladi gospodje. Videl sem tam prazne, še neoblikovane poteze — oči, ki niso še nič

videle, gladka čela, ki še niso nič razmišljala. Vse to je hrumelo in se smejala, čeb-ljalo in mahalo z rokami, kadilo in pilo, vsakdo se je zdel sam sebi izredno važen in ni bil pri vsem tem nič drugega, kakor mlad — samo mlad, sicer prav nič.

Kakor početje nezrelih šolarjev se mi je zazdelo zdaj njih brezplodno snubljenje in prizadevanje, obrniti nase pozornost ljubke žene — medtem ko se je zdelo, da vsaka kretnja, vsaka beseda, vse zadržanje starca, celo njegov molk, rahlo, malce trudno sklonjena bela glava pričajo o naravni samozavesti in dostojanstvu trdno v življenju stoječega, na odgovornost in dolžnosti navajenega moža.

Do takih misli sem prišel, ko se je dvojica nasproti mene dvignila k odhodu. Med vstajanjem celo, med tem ko je staremu možu skrbno naravnala ovratno ruto in z njim odšla iz dvorane, ni mlada žena imela niti enega samega pogleda za vse mize, od koder so se poslednjič ostro uprle oči vanjo. Niti glave ni okrenila, ko je s spremljevalcem pod roko z mirno ljubkostjo odšla.

Tudi jaz sem se pripravil za odhod. Medtem ko sem si oblačil plašč, se mi je pogled vjel v zrcalu.

»Presneto, zadnji čas sem pa pošteno osivel po sencih«, sem ugotovil, »pa tudi nad čelom se mi že pričenjajo prameni las srebrno svetlikati...«

In poslednji, topel val moje simpatije je spremljal tam daleč izginjajočo dvojico — starega moža in mlado ženo...

Kulturno jezikovna zanimivost. Pod tem naslovom je iz našega lista ponatisnili ljubljanska »Slovenija« dva krajša sestavka dr. Martina Malneriča in sicer: »Krvavčji vrh« in »Metlika«. Oba imenoslovna sestavka je naš list objavil v predzadnji številki.

Višji poštni tečaj v Ljubljani. Ze v Avstriji so obiskovali poštni uradniki s srednješolsko izobrazbo vsako leto redne višje tečaje na sedežih poštarnih ravnateljstev. Tako je ostalo tudi po prevratu, dokler ni bilo pred dvajsetimi leti odrejeno, da se vsi ti tečajji opravljajo v Beogradu za vso državo. Z omiljenjem centralizma je prišlo tudi do tega, da je pošto ministarstvo prepustilo posameznim ravnateljstvom prirejanje teh višjih tečajev za uradniške pripravnike s srednješolsko izobrazbo, zase je pa pridržalo le strokovne izpite za konceptno osebe in pripravnike tehnične stroke. V Ljubljani je bil tak višji p. t. t. tečaj otvoren dne 31. oktobra v predavalnici poštarnega ravnateljstva. Udeležuje se ga 44 pripravnikov, trajal bo pa leto dni.

Kožuhi za strojevodje in kurjače. Svoj čas so strojevodje in kurjačem državnih železnic odvzeli kožuhe, ki jim jih je stavila na razpolaganje prometna uprava, češ da nimajo pravice do njih, ker prejemajo usnjene suknjiče. Proti temu so se prizadevali pritoževati in je tudi UJNZB na zadnjem kongresu v Novem Sadu sprejelo sklep za posredovanje v tem smislu. Zdaj je generalno ravnateljstvo drž. železnic izdalo odločbo, da se morajo strojevodje in kurjačem dati tudi kožuhi poleg usnjelih suknjičev kot delovna potrebščina.

Zvišanje plač in pokojnin. V predlogu novega državnega proračuna je madžarski finančni minister vstavil tudi zvišanje plač in pokojnin državnim uslužbencem. Po tem predlogu bodo dobili na Madžarskem aktivni državni uslužbenci za 7 %, državni upokojenci pa za 4 % zvišane prejemke. Čeprav ta povišek ni velik, bo vendar spričo okolnosti, da so na Madžarskem cene najvažnejšim predmetom sorazmerno mnogo manj narasle tako da je življenje tam znatno cenejše, tudi to zvišanje državnim uslužbencem in upokojencem močno olajšalo obstanek. Z

je postala ta uradnica članica Združenja. Zanj ne pomeni Združenje prav nič drugega kot špekulacijo. Hotela bi čim manj dati in čim več dobiti. Pa da bi bila vsaj toliko poštena, da bi upoštevala vse koristi, ki jih je imela od Združenja, n. pr. prevedbo kot bivša zvaničnica v uradniško zvanje, kar je brez dvoma plod dolgotrajne borbe Združenja, prihranek zaradi preklica prisilne nabave plinskih mask, zanj četudi malenkostno zvišanje prejemkov itd. Toda ne! Ona zahteva od svoje stanovske organizacije, naj ji iz denarnih sredstev, ki jih je zbralo celotno članstvo, petkrat povrne članarino. Prav je storila ta članica, da je izstopila, saj organizacija čla-

nov s tako stanovsko zavestjo ne potrebuje in jim tudi ne more dajati tega, kar od nje pričakujejo. Ni glavni namen organizacije ta, da pomnožuje v njo vložen denar, ker je to tudi nemogoče, marveč ta, da poveže posameznike v čim močnejšo celoto za zaščito gmotnih in moralnih pravic vseh poštarnih uradnikov. — Temu pravilnemu stališču, ki velja tudi za vse druge strokovne organizacije, je treba samo pritrditi.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. R. E. I. C. H.

Zadružne vesti

Racioniranje življenjskih potrebščin. Naše nabavljalne zadruge že dalje časa odajajo članom nekatera živila samo v omejenih količinah, ker si ne morejo teh predmetov preskrbeti v zadostnih količinah za vse članstvo. S tem racioniranjem skušajo obenem tudi preprečiti pretirano nagomilavanje blaga. Mariborska nabavljalna zadruška je za dobo od 24. novembra do 24. decembra določila te največje količine za vsakega družinskega člana: sladkorja 1 1/4 kg, masti 3/4 kg, olja 0,3 l, kave 1/8 kg. Mila dobi vsak družinski član največ po 1/4 kg, petroleja pa odda zadruška na vsako člansko številko največ 2 l. — Tudi naša ljubljanska nabavljalna zadruška na Vodnikovem trgu je približno enako racionirala navedene predmete.

Zadružni koledar. Ljubljanska nabavljalna zadruška bo skupno z železničarsko nabavljalno zadruško izdala tudi za prihodnje leto običajni svoj zadružni koledar. Mariborska nabavljalna zadruška pa za leto 1941. ne bo izdala koledarja, temveč bo denar, ki bi bil potreben zanj, namenila za božičnico najrevnejših članov.

Zadružno predavanje. V četrtek, dne 20. decembra, bo v dvorani Ljudske univerze v Mariboru na Slomškovem trgu predaval predsednik naše Zveze nabavljalnih zadrug, g. Miloš Štibler. Govoril bo o »Zadružništvu v današnjih časih«. Začetek ob osmih zvečer.

Miklavžev večer zadrugarjev. Zadružni uslužbenci v Mariboru prirede v soboto, 7. decembra, v Narodnem domu zabavni Miklavžev večer. Vstopnina 5 din, cene zadružne. Čisti dobiček je namenjen za postavitev okrevališča zadružnih uslužbencev na Pohorju.

Delo mariborskih zadrugarj. Krožek zadrugarj v Mariboru ima vsak teden v četrtek od 15. do 18. ure v nabavljalni zadruški tečaj za ročna dela. Tam šivajo članice iz ostankov blaga, ki ga je podarila zadruška, obleke za obdaritev revnejših otrok članov, tudi pletejo iz volne razna oblačila in nogavice. Z izdelki bo krožek obdaril za božičnice otroke manj imovitih članov.

Železničarsko nabavljalno zadrugarstvo. Železničarji imajo zelo razvito nabavljalno zadružništvo, tako da mnoge izmed teh zadrug spadajo med najmočnejše članice naše zveze. Največje železničarske nabavljalne zadruške so v Ljubljani s podružnico v Mariboru, v Zagrebu in Sarajevu, ki imata podružnice v vseh večjih železniških središčih, ter nabavljalne zadruške v Subotici, Novem Sadu in Vinkovcih; za železniško okrožje Beograd-sever, za področje Beograd-jug so pa nabavljalne železničarske zadruške v Beogradu, Skoplju, Nišu, Kraljevu, Čupriji in v Zaječaru. Brez svojih nabavljalnih zadrug bi železničarji v današnjih hudih časih še mnogo težje prenašali breme druginje.

Zdravstvo

Sadje. Uživanje sadja je zdravo, zlasti pri doraščajočem organizmu, ker vsebuje sadje obilico hranilnih soli in vitaminov. Uživamo samo zrelo sadje; nezrelo sadje ni zdravo, je težko prebavljivo in povzroča večkrat želodčne ali črevesne katere. Vsako sadje moramo prej umiti, preden ga jemo. Edina izjema bi bilo morda sadje, ki ga sami utrgamo, pa še to bolje če ga prej obrišemo. Peške imajo pogosto neko strupeno kislino v sebi; zato so škodljive. Peške češenj pogosto zamašijo črevo. Lupin ne mečimo povsod okoli, zlasti ne po cestah, stopnicah itd. Marsikdo se more spotakniti ob njih in se občutno poškodovati, si zlomiti nogo itd. Takoj po sadju nikar ne pijmo mnogo vode; o tem smo že večkrat pisali. Nezmernost je sploh povsod škodljiva, pa naj si bo to glede vode ali česar koli.

Spanje. Sedaj so spet prišli na staro resnico, da je najbolje, če gremo zgodaj spat in če zgodaj vstanemo. Spanje pred polnočjo je najbolj zdravo, pravi nam vsem znani rek. Vobče naj spi odrasli človek osem ur na dan. So pa ljudje, in sicer čisto zdravi, ki imajo večjo potrebo po spanju in ki morajo spati devet do deset ur. To ni nič bolehavega. Vse pač ni za vse.

Dež in sneg človekova prijatelj. Marsikomu se bo ta naslov čuden zdel in ga

bo le nerad razumel. In vendar sta dež in sneg naša najboljša sobojevnika proti prahu in umazanosti. Prah ni samo neprijeten, temveč tudi nevaren. V Münchenu so v enem samem gramu cestnega prahu našli 8000 do 12 milijonov bakterij, v Neapolu 500.000 do 10 milijonov itd. V Parizu so dobili po enem tednu lepega vremena v enem kub. metru zraka 23 miligramov prahu, po močnem dežju pa samo 6 miligramov. Že v tem primeru vidimo velikansko zdravilno vrednost dežja. Skušnja nas pa uči, da more sneg zrak še bolj očistiti vse nečasnejše padanje snega ter izdatno večja in raskavejša površina snežink. To so prav jasno dokazala raziskavanja v Londonu in v nemškem mestu Hagenu; v vsakem kubičnem metru stopljenega snega so dobili 1,2 grama nesnaga! Toliko je je spravil sneg na tla. Če močno sneži, postane zrak čist in jasen kot sicer nikoli in vsa nesnaga je pokopana pod snežno odejo. Zime z velikimi množinami snega in dolgotrajno snežno odejo so za naše zdravje neprimerno boljše kot zime z malimi množinami snega ali pa če so zelo suhe. Najboljši sprehod je, če gremo ven takrat, ko sneži, ali pa takoj po tem, ko je sneg padel, preden je še zrak na novo onesnažen in okužen. (Iz »Zdravja«.)

Upokojenec

Železniške legitimacije upokojencev. Dravska finančna direkcija razglasa: Vsi državni upokojenci(ke), ki so zase in za svoje rodbinske člane dobili železniške legitimacije, naj jih že v decembru 1940 predložijo tej direkciji zaradi podaljšanja veljavnosti za prihodnje leto, zlasti če nameravajo legitimacije uporabljati takoj v začetku leta 1941. Žel. legitimaciji naj vsak upokojenec priloži: 1. odrezek čekovne nakaznice, po kateri je prejel pokojnino za predzadnji mesec, da se laže ugotovi njegova istovetnost; 2. železniško znamko za 2 din, ki je v legitimacijo nihče ne sme nalepiti sam. Denarja za znamke direkcija ne bo sprejemala, ker nima železn. znamk v zalogi. Pošne znamke ali kolke, ki bi jih upokojenci predložili, bo direkcija vračala, ker jih ne more uporabiti. Upokojencem, ki bi se po 1. decembru 1940 osebno zglasili pri direkciji, se bodo legitimacije podaljšale v sobi št. 3 v pritličju (vhod s Poljske ceste), toda le od 10. do 12. ure.

Podaljšanje ozir. izstavitve železniških legitimacij. Mariborsko upokojensko društvo bo za svoje člane tudi letos preskrbelo podaljšanje železniških legitimacij za leto 1941. Prav tako bo svojim društvenim članom preskrbelo tudi izstavitve novih legitimacij. Člani naj se v tej zadevi obrnejo na društveno pisarno.

Poroka devetdesetletnika. Nedavno se je v Mariboru oženil g. Ljudevit pl. Reiser, podpredsednik zagrebškega banskega stola v pok. Imenovani upokojenec je dne 25. avgusta t. l. dovršil devetdeset let, nevesta je pa stara 68 let. Gospod podpredsednik Reiser živi v Mariboru že dobrih dvajset let in si je tam tudi kupil hišo. Prva žena mu je umrla pred petimi leti, je pa še popolnoma krepak in zdrav, kakor posnemamo to iz somborske »Naše reči«, ki je prednjo vest objavila v daljšem sestavku.

Popravki plačilnih knjižic. Posamezni upokojenci se obračajo na finančno direkcijo s prošnjo, naj jim razne osebne spremembe vpiše v njihovo izplačilno knjižico za primer vojske ali mobilizacije. Take zahteve stavlja, kadar se spremeni višina njihove pokojnine (n. pr. zaradi prevedbe) ali če se preselijo na področje druge direkcije itd. Opozorjamo vse take upokojence, da se po predpisih slične spremembe ne vnašajo sproti v izplačilne knjižice, dokler ne nastopi potreba, posluževati se jih. Zato naj vsak upokojenec hrani vsak mesec zadnji čekovni odrezek, ker se bo — če bi kdaj prišlo do tega, da bi se knjižice sploh uporabljale — vsaka sprememba vpisala šele ob razglašeni mobilizaciji ali vojni in sicer na podlagi podatkov zadnjega čekovnega odrezka.

Iz organizacij

Članom Proforske samopomoči! Proforska samopomoč ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 15. decembra 1940, ob 1/2 11. uri v posvetovalnici klasične gimnazije v Mariboru. Obenem obveščamo članstvo, da je umrl društvenik g. dr. V. Peterlin, prof. v p. Položnice za vplačila razpošljemo v decembru.

Za izredno doklado. Odbor Združenja zvaničnikov finančne kontrole je obvestil članstvo, da je organizacija že podvzela potrebne korake, da se tudi uslužbencem fin. kontrole prizna izredna doklada od 1. septembra 1940 dalje enako kakor vsem ostalim civilnim drž. uslužbencem. Prizadevanje navedene organizacije je našlo pri odločujočih popolno razumevanje in je uredba, ki bo priznala finančni kontroli to draginjsko doklado, že sestavljena. Potrebno je samo še soglasje ministrskega sveta, s čimer bodo tudi uslužbenci finančne kontrole prejeli izredno doklado,

ki samo njim ni bila že spočetka priznana. Zato naj prizadeti uslužbenci opravljajo vestno svojo dolžnost, dokler ta uredba ne izide. (Se je že zgodilo; op. ur.)

Redek primer stanovske nezavednosti. Pri neki pošti je pomožna manipulantka imela v blagajni primanjkljaj 50 din. Prosilila je, kakor poroča »P. t. t.«, ljubljansko sekcijo Združenja poštarnih uradnikov, naj ji ta znesek povrne iz socialnega sklada društva, česar pa ni bilo mogoče storiti, ker se iz tega sklada podeljujejo samo bolniške podpore v težkih boleznih in kadar sprejmejo uradniki pomotoma ponarejen denar. Zato je moralo društvo prošnjo odkloniti. Nato je dobilo dopis od manipulantke, ki naznanja, da izstopa iz društva in dostavlja: »Prosim, da se mi ne odteguje več članarine. Bom pa na ta način krila primanjkljaj.« K temu pripominja navedeni list: »Priobčujemo primer kot jasen dokaz, iz kakšnih plemenitih nagibov

Rabite pisarniške potrebščine, pisemski papir, svinčnike, nalivna peresa, avtomatične svinčnike, obrnite se do KNJIGARNE UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI. Če Vam je priročneje, pojdite v njeno PODRUŽNICO V MARIBORU ALI CELJU.

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in pregrog. (Pliš, tapetri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima, vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Državnim nameščencem proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruška državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruška v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000.— vsem javnim nameščencem po 7% proti zasnabi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Zadruška državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, r. z. z. o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 • Telefon št. 4421

DRŽAVNI USLUŽBENCI! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi itd.

Širite zadružno misel med svojimi tovariši